

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

VEGZELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési ár:
Évhez évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előzetési pénzek és reklamatlók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztési közlemények a szerkesztőségbe küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábol posztor egyzari hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilvtér posztóra 25 kr.

Néhány szó a muraszombati vasut ügyéhez.

A modern gazdasági életben az éltető úter, a fő tényező, amely lehetővé teszi a gazdaság intenzív fejlesztését: a vasut. Oly nyilvánvaló dolog ez, hogy bizonyításra nem szorul, hiszen eléggé bizonyítja azon egyetlen tény, mely szerint az egyes vidékek épügy, mint egész tartományok manapság valóságos vasuti versenyre kelnek a régi vonalak cél-szerű és újabb összeköttetéseiben és új irányok létesítésében.

Ha példát akarunk, nem is kell messze mennünk. Itt van a szomszéd kis Stájer tartomány, a mely termő talaját tekintve, alig haladja meg sokkal Vasmegyét, építési viszonyai pedig óriásilag nehezek s mégis eltekintve attól, hogy az egész tartományt átszeli a monarchia egyik legnagyobb vonala: a bies-trieszti déli vasut, a stájer tartományi hatóság a vízművis vasutak építésére évenként 4—500,000 frtot fordít. Meg is látszik ez anyagi áldozatnak mindenütt eredménye. Alig van egyetlen, kissé is termékenyebb völgy, amelybe nem vezetne fokon, alig kerületi székhely, ahová nem lehetne vasuton jutni, az anyagi kultúra és a népjölet pedig mindenestre van oly magas fokon, hogy mi mindig örülhetnénk, ha ugyanazon fokot elérhetnők, daczára sokkal kedvezőbb talajviszonyainknak.

Epen e lapok hasábjain („Vasvárn.“) volt szerencsém rövid idő előtt jelezni, hogy járá-sunk a megyében nem áll a legalacsonyabb niveau n, sőt tekintve a régi kor mostoha bánásmódjából kifejtett viszonyoknak egész az újabb időkig nyuló nyomozott hatását, a járás a kultúra érdekében mindenestre tett annyit, hogy elismerés illeti. Díszéret és el-

ismerés illeti pedig annál is inkább, mert épen e vidék, e járás az, amely a magyar nemzeti eszmét erősebben védte mindenkor és védi, ápolja ma is, mint bármely határszéli vidék az országnak.

A járás érdemeit és igényeit egyaránt méltányolni tudó, a járás jölete iránt érdeklődő s a közügyek buzgó és sokszor áldozattal járó szolgálattól nem fázó férfiak már vagy egy évtized óta gondolkoznak egy járási vasutról. Volt idő, amikor már a leendő gyana-falva-muraszombati vonalon megkezdték a traszírozást is, de a terv csak ilyenek maradt, az élmes stájerok pedig fogtak ma-gokat és megépítették a radkersburg-spielfeldi vonalat, amivel el is temettek örökre a terve-zett gyanafalva-muraszombati vasut eszméjét.

Azóta, ahogy ezek megöriéntek, sok víz folyt le a Murán, s itt sokat beszéltek egy leendő muraszombati vasutról, miglen ismet azon vették észre magukat, hogy a szom-szédban újabb vonalak épülnek: a radkers-burg-luttenbergi és a csáktornyasz-t-iványi.

A radkersburg-luttenbergi vonal a mura-szombati vasut tervét egyelőre nem érinti, de ha esetleg ki fog épülni akár Friedauig, akár Polstraugig, amint terveze is van: ak-kor a muraszombati vonal a legnagyobb vá-lószínűség szerint nem fog soha létesülni. Azért mielőtt a tervezett luttenberg-friedaui vonal megvalósítására a stájerok részéről megindulna a mozgalom, kell a muraszombati járásnak megtenni a kellő lépéseket vasutja ügyében.

Mielőtt e lépések megtételeknek, valaki azt kérdezhetné, mennyire szükséges e vasut? Mert ha nincs égető szükség rá, ha esetleg csak egyes magánérdek és nem egy nagy járás szellemi és anyagi jölete teszi kívána-

tossá azt, akkor oda volnának utalhatók akár a radkersburgi, akár a lendvai vasutára.

Eddig a radkersburgi vasutra vagyunk utalva teljesen. A hazafias érzület teljes faj-dalmával vagyunk kénytelenek szemlélni a stájer éllemesség, szorgalom és vállalkozási szellem szép sikereit, szembeállítva a mi nagy és sok oldalról önhibák egész sorozatából eredett anyagi hátramaradásunkat. Legyünk öszinték és be kell vallanunk, hogy amióta Radkersburgnak vasutja van, az egész mura-szombati járás oda van vonva. Sem el nem adhatunk semmit, sem nem vehetünk — nem legalább előnyösen — hacsak nem stájer közvetítéssel. Pedig ez csupán azért történik, mert a stájernek van vasutja, nekünk pedig nincsen.

Távol van tőlém azon nézet, melyet va-laki egyik budapesti német lapban felszínre hozott. Én és velem az értelmiség egész zöme teljes szívvel tagja Vasmegyének, s tekintve a megyének az országban elfoglalt magas kulturális niveau-ját, erre büszkék vagyunk. Rigazkodunk mi a megyéhez és szívesen veszünk részt annak minden terhében még akkor is, amikor a vizontelismerés nem lenne teljes. S éppen azért, mert e ragaszkodást tetleg is ki akarnók mutatni, nagyon nehe-zünkre esik, hogy a megyei központtól oly végtelenül messze esünk. Ha mi megyei gyű-lésre akarunk menni, vagy Szt.-Goththárdra kell kocsznunk, a mi magától Muraszombat-tól a legjobb lovakon négy órai hegyi ut-vasgy akinek és amikor ez nem lehetséges, — a mi gyakran előfordulhat — mehetünk via Grác. Így megesik rajtunk, hogy saját megyénk székhelyére csak egy más országban keresztül lehet 7—8 órai vasúti menettel juthatunk. Hogy ez minden tekintetben visszás

ANTARCIANA

A „perpetuum mobile.“

— A „Z.“ után. —

A „hatkerékű molnár“ fia híres volt a rom-vágási határban. Nem arról, mintha jól földhöz tudta volna vágálni a boros palackokat: sem arról, mintha meg tudta volna zavarni a romva-gási leányok szívét; hanem arról, hogy egyszer-egyszer mikor épen rájött a nyugtalanlanság, napokig sem lehetett látni.

Ha kérdezte apja, az öreg molnár, hogy hol töltötte a napokat, éjszakákat? — makacsul hall-gatót; lehorgasztotta fejét s valami különös pa-raneselő, titló homlat felt homlokára, hogy őt bizony ne is kérdezzék! Az az ő féltékeny lelke-nél mely titka.

Bizony ez a titkolózás azután igen sok gond-ot adott az öreg molnárnak, meg a feleségének. Gergely volt az egyetlen gyümölcse hosszú ház-as-életi boldog együttlétkének. Ha távol maradt a ház-tól, sem ejjelnik, sem nappaluk nem volt. De meg különben is sok bajt okozott Gergely távolléte, aki apja mesterségét követte s így el-maradásakor az agg apának kellett fia helyét pótolni a malomban.

Szegény öreg molnár né kiült olyankor a zágó patak tüzés partjaira s arcát kőtenyebé rejte, átsirdogálta az egész éjszakát.

Egy-egy hamvavesztett férjes asszony, a ki éppen örületi ment, meglátta, odament hozzá. Nem

azért, hogy vigasztalja, hanem hogy még sulyo-sabbá tegye lelke fájdalmát egy szemére vetett vaddal.

— „Bizony, edes molnár né asszonyág, sok-szor mondták mi azt, hogy kár annak a molnárk Gergelynek megengedni azt a sok olvasást. Annyi tuc-sók, bogár lesz annak utóljára a fejében, hogy teljesen nekibogaraszodik. Ott van a biblia, ha épen olvasni akar; van abban elég idővisségsé dol-g. De hát az meg éppen nem kellett neki! So biblia, se templom. Biz az egész falu mondta, hogy azok a könyvek tele vannak büvöséggel, boszorkánysággal, molnárk Gergely az ördöggel ezimborál. Ezt mondta mindenki. És bizony igaz is a“, mert sokszor úgy bolygott leüfött fövel szótalanul, sapádan, hogy nem is igen tudott magáról; meg az emberseges köszöntést se fo-gadta. Hát bizony legjobb volna a molnár né asz-sonyságnak kocszira ülni s elhozni ide, de mind-járt a szentmarionni szent asszonyt, hogy kergesse ki Gergelyből az ördögöt.“

Asszonyos és anyaiuk mondták ezt a szegény sirdogáló molnár-nak, hogy végre fogott rajta a bolond szó és elment a szent asszonyért.

Azt mondta, hogy akkor jöj-jenek érte, mikor Gergely megint elfut hazulról.

Ez éppen a legközelebbi holdtöltére esett. Olyankor volt mindig az ő három-négy napi buj-dosása.

Gergely csakugyan a legközelebbi holdtöltén is elbujdosott.

Nyomban elhozták a szentmarionni szent asszonyt.

Undort kelto, csunya csontváz volt az. Fo-

gaira alig birt bőrt húzni. Arczöböre ránczos volt és fekete. Mélyen fekvő fekete szemei valami po-ko-li fényben égtek. Szakasztott olyan volt, mint azok a „vasorru banyák“, kikkel az ostoba dajka-mesék bolonditják a gyermekek eleven képzelő-dését.

Alig szállott le a kocsiról, az volt első kér-dése: van-e szentelt víz a házban? És miután legnagyobb szörnyűködésre nem volt, rögtön merített a patakából; imádkozott fölötte; megál-dotta; azután beszentölte vele a malmot, a lak-házat, az egész portát és környékét.

Azán azt kérdezte, hogy merre vehette utját Gergely, az ördögtől megszállott szerencsét-len lélek.

Az egyik molnárlegény, aki elég vakmerő volt profán vigyorgással kiserini a boszorkány szertar-tását, azal tottözte vakmerőségét, hogy odaállott az íjészto szent asszony elé s így szólt:

— „Hallja maga szent boszorkány, azt ta-nácsolom én magának, ne menjen Gergely után, mert az nekem azt mondta egyszer, mikor tud-tára adtam neki, hogy keresésére akartunk menni: „Arra az egyre kerlek, ne keressetek, utánnam ne jöjjetek, mert aki rám talál, megbáuhajtja tel-jes életében.“

A szent boszorkány előbb magát locsolta be az általa rögtönzött szentölt vízzel, azután bősé-gesen szörta azt a legényre, mire ez valamit morgott a boszorkányok mindenszentjeikről s ott hagyta a boszorkányt a faképnél.

A szent asszony öszetelt kezekkel indult meg a patak mentében.

A hol a patak elhagyta a romvágási határt,

A tanév végen.

helyzet, azt a józan ész első pillanatra belátja. Tehát vasutra a muraszombati járásban feltétlenül szükség van már csak azért is, hogy a járás ne essék mintegy a megyén kívül.

Ha a vasutra szükség van s ha a vidék csakugyan óhajt is vasutat: egy első sorban a vidéki érdekeltiségek kell a mozgalmat megindítani, mert azt csak nem várhatjuk, hogy mások kezdeményezék a mi vasutunkat.

Tekintve a vasút jellegét és figyelembe véve a járás minden viszonyát, én a kezdeményezést a járási értelmiségből álló valamely nagy, már meglévő vagy ezután alakítandó egyesület kezében óhajtánám látni, mert azt gondolom, hogy unitis viribus megtehetjük majd azt, amit oldott kéve korunkban sola sem fogunk megtehetni.

Szerény nézetem szerint tán jó volna, ha a kezdeményezést megragadná a muraszombati gazdasági egyesület. Hisz céljának megfelelőbb működési tere alig lehet, mint ez! Meg vagyok róla győződve, hogy az egyesület buzgó kezdeményezése vidéki főuraink és n. gyirtokosaink részéről kellő támogatásra fog találni s azt is teljes lelkemből hiszem, hogy Vas megye közönsége sem fogja előttünk bezárni ajtait, ha támogatását kérjük, hiszen Vas megye sem anyagi, sem szellemi tekintetben nem áll mögötte Zalaának. Pedig Zalameg nem riadt vissza egy nagy kölcsöntől sem, csakhogy vasutat építhessen egy sokkal kedvezőlenebb vidéknek, mint aminő a miénk.

Mi ezt nem kívánjuk a mi megyénkől, mi csak támogatást kérünk — s ezt is csak azért kérjük, hogy evvel elismerést nyerjünk a múltért — amikor sokat nélkülöztünk — s összeköttetésünk a székhely felőli szorosabbra fűszék, mert csak így lehet az egész megye egy egészséges tag, amelynek minden tagja a fejlettségre összefüggésben van.

Ennek folytán teljes bizalommal felkérem a muraszombati gazdasági egyesület minden értelmiségi tagját és járásunk minden önvetlen fiat, vegyék fontolóra szerény indítványomat, vagy ha észszerűbbet találnak, bocssák azt nyilvánosságra, hogy kölcsönös megbeszélés útján a cél elérésére szolgáló legbiztosabb eszközöket annál könnyebben megvalósíthatassuk.

Hogy mely irányban és mi módon történék az építkezés, az már a második lépés. Először tegyük meg az elsőt, a másodikikat majd megmutatja a józan vasuti politika és a köznyelvtől levont közvélemény. Ha tenni akarunk, tegyünk gyorsan, mert ha most is elkesünk, akkor valószínűleg örökké lekötünk a muraszombati vasutról.

Csendlak, máj. 31. 1890.

(Vasvárm.)

ott egy gyönyörű reneteg erdőben folytatta folyatást.

Mire a szent asszony ide ért, már este vált. A tele hold fénye megáryanoza az erdő reneteg fát s halványan szűrődött át a csendes folyó patak kristályos vizére.

Az asszony már jó mélyen bhatolt a reneteg erdőbe, egyszerre valami zuhogás, esobogás úti meg füleit. Ugy hangzott az éji esendben, mintha valami zugás elhaló hangja volna a messziséghől.

De alig haladott pár száz lépést, egy kis malomszerkezetet látott a parthoz erősítve. Egy halvány képű fiatal ember guggolt melléte. Beszélt magában, igazgatta a kerekéket, az összekötő szjakát itt is, ott is.

A banya megállt és egyik fa törzse mellé guggolta, nézte, leste a fiatal ember minden mozdulását. Megismerte benne az őrdögzállta Gergelyt.

Egyszer csak felugrott az és ujonganai kezdett. Valami réseceket tett a malomszerkezetbe; ezt jól látta a banya is; mire aztán az előbb mozdulatlanul álló szerkezet minden kereké megindult.

Ekkor ugrott fel Gergely kigyult arccal s egy némeval a lazás őrdögnek, ugrált ide oda a zakatoló szerkezet körül. Ugrálás közben egyre azt kiabálta: „Megvan! megvan!”

A banya jobban magához szorította a szentfölt vizet és oda ment a tánczó Gergely elé. Pár cseppet hintett arra a vízből; aztán megszólította.

„Mi van meg édes fiam?”

Tanítókat és tanulókat egyaránt izdának a tanév végen rájuk nehezéd nyári hónap lankaszó nyomása alatt, hogy pár nap múlva annál edesebb legyen rájuk néve az arany szabadság élvezete, melynek előzete meg a roskadó erőt is képes felvillanyozni és megacélozni a tülfeszített szellemet a vizsgálatok döntő műveleteire.

Magyarországban sokat tanul az ifjuság, de keveset tud és ez a baj onnan ered, hogy közoktatási kormányunk csak az utolsó években szentelt egész figyelmet a népoktatás fontos feladatának. Míg nehány év előtt a közoktatási politika minden bőkezűsége abban kulmált, hogy a felsőbb oktatás rendszerbe bizonyos egyöntetiséget hozzonk, a népeveles ellenben semmiben se haladt előre; hagyták megállni abban a helyzetben, melybe az ötvenes évek nemzetellenes kormány-rendszere taszította.

A felejtetlen Eötvösek ezekkel a közoktatási viszonyokkal szakítani kellett s új rendszert teremteni, — de hogy ezt elérhesse, első sorban olyan tanterfűkről is kellett gondoskodnia, kik a változott viszonyokhoz megváltozott szellemmel járulhattak. Es éppen itt bukkant a legnagyobb akadályokba a langléány miniszter, de hosszterete és lelkesedése minden nehezéget leküzdött. Oly intézményeket lepettet eltebe, melyeknek a legjobbak tantereket köszönhetjük. Es mikor Trefort a közoktatástügyi tárczát átvette, már a talaj egyengetve volt és csak el kellett vetni a magot, hogy áldásos természet várassunk. Trefort meg is tette kötelességet. Mindent megmozgatott, hogy a nemzeti kultúra haladását előmozdítsa. Ánde fadjalom nem mindig talála meg a helyes eszközt a helyes munkára. O abban a téves hitben elt, hogy a nemzet kulturális érdekében legjobban szolgál azzal, ha a felsőbb tanítást modern alapokra fekteti és hogy már azzal eleget tett, ha néhány új egyetem tantereket állit el és pár új egyetemet magánvagy rendes tanárt nevez ki e tanterekre. Hat hiszen nem csakilyeseg ez sem, de lenyeges befolyást egy nemzet kulturális fejlődésére bizony nem fog gyakorolni.

Csak egy mód van a nemzeti szellem emelésére ez ez: a népeveles erélyes felkarolása es olyatán kereszálvitele, hogy a jövendő nemlekben csak kivétel képezen az ez ember, aki az írott vagy nyomtatott betét spanyolfalnak tekintli. A nemzeti kultúra nem terjed fölülről lefelé, hanem megfordítva, mert csak a közép- es nepeztályokban el az áldozatkészeg, mely mindenét kész a haza oltárára tenni. A magasabb körök a nemet es franciaizót terjesztik; a nemzeti irányban való fejlődés egyedül csak a magyar nép zómétől várható.

Épp azért tartjuk mi olyan fontosnak a népeveles ügyet és ez az oka annak is, hogy teljes bizalommal tekintethünk a jövő elé, mert Csaky Albin gróf feladatra magaslatán állva, a magyar államferni mely belátásával rendezti a népeveles ügyet, melyet számos évekig a döntő körök alig melettak figyelemre.

Üdvözlünk a népeveles igaz bajnokait: a tanítókat, a vakácio előtt! — E.

Hirek és különfélek.

— **Személyi hir.** Gróf Szapary Géza ő nagyméltósága folyó hó 14-én pár napi tavólet után ismét körünkbe érkezett.

Gergelynek egy szente megrázkódott a varátlan megszólításra. Lazas arccal minden csepp vér-hagyta; holtbátvány lett s réveteg szemekkel nézett a boszorkányra. Majd a következő pillanatban oda ugrott a szerkezethez; fölkapta, hogy a banya meg ne láthassa. Ezután oda ugrott a banyához, megragadta annak kontrá-kezét s elkezdte rászni, rászni ketyellel. A szenteltviz edényestül a prozai földre hullott.

Gergely fogesikorgatva ordított a banyára: — „Ki küldött, boszorkány? Valld meg! Titkodat akartad ellesni. Valj, mert meghalsz.”

— A vén boszorkány feltárlta magát.

— „Isten neüsen édes fiam! Inkább azt bámultam, hogy milyen nagy ézt adott nekem a mindenhátó. Milyen gyönyörűt almót vagy mit gondoltal ki.”

A fiatal ember képe egyszerre megszélidült s valami ábrándos konolyag öblött el azon.

— „Ugy-e, hogy pompás szép gondolat! Szeretnéd látni, hogy miképen szozog, ugy-e? Na várjon csak, mindjárt megmutalom.”

Ezzel a malomszerkezetet újból a vízre tette.

— „Tudja-e némékim mi ez? Dehogyn tudja! Hogy is tudna! Talán híret se hallotta a paratum mobile-nek, ugy-e?”

— „Nem én édes fiam?”

— „No lássa, ez az a „parpetuum mobile,” magyarul: „örök mozgó.” Iszonyú sok ókos ember törté ezen a fejt s nem bírta feltalálni. Lássa: én egy malomkerekkel megcsálaltam az egészét. Egy malomkerek hájt egy gépezetet szakadatlanul, mely gépezetet aztán össze lehet kapcsolni bármiféle egyéb gépezettel, p. nagyból óraszerkezettel.

— **Szentmártoni Radó Kálmán,** vármegyénk szeretett főispánja, e hó 5-én utazott el a karlsbadi fürdőbe, miután előbb az ügyek vézetését törvényes helyettese: Reiszsig Ede aleispán urak adta át.

— **Meghívás.** A muraszombati gazdasági főügyelet választmányai f. januus hó 21-én délután 2 órakor a Casino olvaó-szobájában gyűlést tart, melyre a m. t. választmányi tag urak ezenel tisztelettel meghívhatók. A tanácskozas tárgyai: 1. Dr. Ivanovics Ferenéz val. tag indítványá, mely szerint mondja ki a választmány, hogy az egyület magáéva teszi a muraszombati vasút létesítésének, a megyei lapokban felvetett eszméjét és előre áll egy oly irányú mozgalmunkat, amelynek célja a létesítés előlétesítése. 2) Jelentés a beezt. lóalkalítás eredményéről. 3) Penztárnoki jelentés a penztár állásáról s a tagok határelkéiről. 4) Netáni indítványok. Muraszombat, 1890. januus hó 14-én. Elnöki meghívásból: Takács R. István, e. titkár.

— **Vizsgálatok.** A haloms-föld-borhidai állami elemi népskolában a f. tanévi zárvizsgák június 21-én d. u. fogtak megtartatni, melyeken a tanügyi határozat szivesen látja gondnokság. — A muraszombati rom. kath. iskolában a tanévi zárvizsga június hó 21-én a délelőtti órákban. — A mezővári állami elemi népskolában a folyó tanévi zárvizsga e hó 22-én délután 2 órakor, — a közbüi állami neptanodában pedig ugyan ezen hó 23-án délelőt tartatik meg, amelyeken az érdeklődő tanügyiáratok szivesen látatnak.

— **A Petőcezt savanyúviz Amerikában.** „Dunaiut” lapársuk írja: Lapunk egyik barátja ki a napokban az ism. renes „Széchenyi forrás” meghatózást, arról értesít benmúket, hogy a „Petőcezt savanyúviz” nagy mennyiségben szállítják az asztrak Alpekek közé (havas tartományok) és Olaszországba. A napokban ment egy küldemény Mr. J. K. Palmbergnek New-Yorkba. Ez meggyőzeste méltó azon körülmény, hogy Vas- és Zalamegnyében vannak oly koreskedők, kik a külföldi savanyúvizet — mely sokszor esekélyebb értékű — hozzák be; olyan emberek mindig vannak, kik pénzüket megmondolnak nélkül odaadák és akaratlannul is rab-szolják egy hazafalán szállítónak.

— **Székhely-átthelyezés.** A tót-szerdahelyi körjegyzőség közönségje ázránt folyamodtak, hogy a jegyzőség székhelye Szerdahelyről Prosznyákra tetsékek át.

— **Új postamester.** Kőlóssa Ferenéz batlyhánsi székesél és jelenleg a muraszombati körjegyzőségnek alkalmasabban levő jegyzőség-ed a vas-büdegrúti m. k. postahivatalhoz postamesterre áveztetet ki. Gratulálunk!

— **A koronázás évfordulóján.** f. hó 8-án (vasárnap) reggel 9 órakor Budapesten, a várkapolnában Bogisich Mihály prépost budapesti es-peres önékes-misést mondott, melyen a várbeli elemi- és polgári iskolák növendékeit is jelen voltak. Mire utána a koronás király boldogságáért imát mondottak.

— **Bliha-feljáró asszony,** a híros szín-művésző f. hó 4-én Zala-Egerszegről Szombathelyre ment vendégseterepni, hol lelkesedéssel fogadták. A művésznő itt mindenkor leit ház előt 4 darabkor lépett fel es műndegyékben szünni nem akaró taptsal, kihívással jutalmaztatott meg. Innen Nagy-Kaniszra-ra ment.

tel, mely ilyképpen egyszer megindítva szakadatlanul fog járni. Nézzé csak!

Gergely kigyult arccal mutatta a megérezett gépezetet s diadalmas arccal nézte a banyát; kinek szemében egyszerre pokoli láng lobban föl, oda lépett Gergelyhez; megragotta annak foppat idegizgalmától reszkető kezét s ezeket a szavakat sugta fülebe:

— „Kár volt fiam, Isten munkájába avatkozni. Hátba ez a patak kiszárad, mi lesz a te örök mozgoddal? Ez is csak Isten hatalmától függ.”

Gergely arca elszápadt, majd teljesen eltört. Merőt szemekkel bámult a kisvízü patakba. Egyszerre megragadta a szent asszonyt.

— „Hah! boszorkány! te az őrdög szolgálja vagy?”

Hatalmas karjaival fölkapta s belevágta a patakba.

— Az örök mozgót összecsuza — — — aztán tombolva, ordítva rohant a renetegen át. Egyre azt kiabálta: „Víz! víz! Nyissatok ki a bakógrúti zársipket! Es futót a bakógrúti zársipket”, anik az óriási mennyiségben öblő vizet szabályozták.

Éjfélután visszatért az malomhoz esatakosan a szent asszony azzal a hírellel, hogy Istenhez térítette Gergelyt.

A másik oldalról megérkezett a tombolva rohán az azzal a hírellel, hogy szegény Gergelynek a jó Isten elvette az eszét.

Az ár szerzetosa a hátukereült. — y.

— **A bécsi áll. gazdasági és erdőszeti kiállításra** a gazd. főnökeivel segélyezése s vezetés alatt részt vettek: **Lukács János** és **Lukács József** koronás lakóok egy-egy kanizsai eskővel együtt; **Horváth Miklós** Halmossal, 3 éves kanizsai kőse, **Samb István** Lukácsfővel, 4 éves kanizsai, **Csiszár Ferenc** Ófalváról, 3 éves ménlova, **Hodaskei Mihály** Zoltánvárosból, 3 éves ménlova és **Erdősi Leó** Mezővárosból, 3 éves ménlova. A kiállított lovaknak kitűnő bonyomást tett; a vasmegegyi kollekció, amelyben a mai lovaknak 8 szerepel, a kiállítási bronzéremet nyerte el, ezekről Lukács János és Lukács József kanizsai mint kitűnő tenyészanyag 80 és 60 főt jutalmat is nyertek. — Méltan örülnünk az eredménynek, s hálaival tartozhatunk a műveltséget gazdagítónak, amely pénzügyi segélyezéssel előmozdította. A lovakkal Beszében egyáltalán nem éltek. — A vevők tudakozókat parancsunk loványan után s nem egy ígerte, hogy ezután itt is fog bevásárolni. r. l.

— **A mátraczevi Mura folyó** — mint a Landra-vidékről jelentik — sok helyen medret változtat. Felső-Szemenye mellett annyira hatol a kőriség felé, hogy nagy Felső-, mint Alsó-Szemenye veszélyeztetve van.

— **Egy községi bíró felfüggesztése.** Vagyonos Károly alsó-lendvai községbíró a szolgabíróhivatalos teendőikben észlelt hanyagsága miatt hivatalától felfüggesztette s helyette ideiglenes bírónak Alsóegyházi József választott meg.

— **A szomszéd Radein** épülfelben lévő vasutállomás öröndetes haladást észlelni. A sínek az egész vonalon már le vannak téve és most a hidak és épületeknek dolgoznak serényen. Közvetlen a rademri főúthoz tartó sínytávot kinyitni körülmeink elé bal felől a márciusban kész 10 méter hosszú vashíd esmos kivételben, jobb felől pedig a pályaudvarnak egy féle emelkedő falat sejtetik a szemlével; milyen szép volna Múzsábanban is egy ilyen, a részére már rég kismélt helyen. Az első próbavonatot — mint bennünket onnan tudósítanak — még e hó folyamán fog az egész pályán végig rohogni, a vasutvonal üzemelés megújítása pedig í. év október hó 1-én lesz.

— **A vakmerőség netovábbja.** Szentgyörgyvölgyi írta t. levelezők: A szentgyörgyvölgyi (Zilámegye) reform. gyűléseket templomtoronyának tetőjét reparáltatván, Bankó Gábor földműves a napokban több gyűléseztet taggal együtt az állványhoz szükséges fat segített az aszoknak a torony tetőjére foicsigatni, s az alkalommal szomszédjával, Cséke Daniellal fogadtak, hogy Bankó Gábor legértékesebb teheneit adja Csékeknek, ha ő egy szál kővelin a torony tetőjére, mintegy 24 méternyi magasságra felmászik. Cséke Daniél erre eszmáit és felső ruháit levettén, megragadott kezével egy a földbe vert csövekhez s lent a csiga-orsóhoz megöröltet kötelet és halhatlan vakmerőséggel hozzáfogott az emberi test minden ügyességét és erejét fölfúlni életveszélyes munkához. Néhány perc alatt az erős testi munka által megtört s az élete délen lévő férfi, bamaulatos ügyességgel felmászott a torony tetőjére első állványig, a melyre egy végző erőmeglésztással szerencsésen átvetve magát, először ott kiphintte paratlan tettenek néhez faradalmait, s azután örömettel szívvel lejött a torony tetőjéről, mint nyertes fél. De novezett szomszédja, ki előbb a világról sem hitte volna, hogy ő legyen vesztes a fogadásban, most nyilatkozta, megbátna a tétet, mert a szóban forgó tehenet, melyert Cséke Daniél életét tette kockára, meg ez ideig nem adta át. L. P.

— **Rabítás.** Múlt hó 29-én este 9 órákor Dominó István tyukász az Igricez-Pacsa (Zilámegye) közti utvonalon 2 ismeretlen egyen által megmadarra megkécseltetett és 35 ftnyi keszpenztől megfosztatott. A rablók nyomozását a zilámegyei ésendőség R. vicszky főhadnagyval az élen kiváló értelemmel folytatja.

— **Jubileum.** Mint halljuk, a körmei újr. hitközség rabbjának a jöteknység és magyarosítás tereh kifejtelt buzgalma és elismerése jelel — miközdenek 25 éves évfordulóját az ideig meg akarja ünnepelelni.

— **A berlin-hamburg-nordcepi kirándulás.** melyet a m. kir. államvasutak városi menegyji irodája rendez, tudvalegőleg július hó 3-án indul Budapestről és semmiképen nem tévesztendő össze azval a kirándulással, mely egyrészt a berlin, másrészt a budapesti süpi ezekkel folyfolytán elmaradt. A menegyjiroda kirándulása mindenesetre létező és nincs is ra semmi ok, hogy azt abba kellene hagyni; a közönség, mely jól tudja, hogy a menegyjiroda kirándulási kényelmerőlt és minden igényéről teljesen gondoskodik, nagy fóku érdekűlést tanust el kirándulás iránt s különösen a svéd és norvégországi utazás, mely a maga nemében páratlan és ezen a téren Magyarországról az első, széles körökelt a legmélyebben érdekelt; nem kevésbé érdekűlének Berlin iránt, ahol a turista-társaság tagjai természetesen kizarólat mint magán utazók fogják időzni, vagy pedig a lövészünnepekben vesznek részt, míg a hamburgi rész iránt leginkább olyanok

érdeklődnek, akik a nyár derekán a német tengerpartí fűrdökét akarják meglátogatni, s arra e rendkívül elegáns, olesó és minden tekinteten kényelmes alkalmat fel akarják használni. A menegyjiroda e hármás kirándulásának programjában tehát számos változás nem történt, a részvevők teljes buzgalommal fordulhatnak ez iránt a fővárosi és vidéki menegyjirodákhoz s melyek a legnagyobb készséggel szolgálunk mindenféle felvilágítással s programmal. Az eddigi jelentkezés után különösen is alig lehet kétség abból, hogy a kirándulás sikerűlni fog.

— **A legmagasabb templomtorony.** Az úlni székesegyház tornyára a napokban huszak fel a zarárkóvet larangozás és kar-fővésztében s ezzel befejezték a világ legmagasabb tornyának építését, melyet esztől 513 avvel kezdették meg. A torony esztől az elközelítő leghozabb kiradás nyílik Sántistig, sőt szép időben még a glorii Állsoket is meg lehet róla látni. A hivatalos ünnepek a torony betőzésének örőméré, e hó 28-án kezdődnek és július 1-ig tartanak. Az ünnepek második napján históriai menet lesz, melyben 1500-an fognak résztveenni jelmezekben. A legmagasabb templomtorony eddig a kölni dom-é volt: 156 méter, az úlni azonban 161 m. magas.

— **Cselédből milliómosnó.** Nagy-Kikundán évek előtt feltűntet keltett egy nevűszini szátlelő 15 éves szobalány, aki egészen előlétt a többi eselédekől. Kikundáról Konstáninápolyba került egy gazdag bankárhoz s a jó eselából származó leányunk itt alkalmat nyílt szorgalmasan tanulni és művelődni Konstáninápolyban később megismerkedett egy gazdag brazil kávé-ültetvényessel, aki magával vitte Amerikába, hol feleségűl is vette. A múlt napokban azutan Kikundára jött meglátogatni szűleit, kik leányukat már rég elvesztették hitűek.

— **Gummi-és kaucauk-árny-gyár Budapestén.** A folyton szaporodó új iparváltalatok sorában kiváló helyet ilet meg a Szent-Anna Ernő alapította „Első magyar rugyautas-és aszbeszt-áru gyár”, mely a küllő közepén uton van. E gyárban modern-mű műszaki és sebeszeti eszelőkre való gum-és kaucauk-írakat készítenek, amelyeket eddíg is kizarólag a küllőlőrdől kellett behozni. Tekintettel arra, hogy ily árakat éventenként átlag 1½ millió forintert importáltak, e gyárnak létesülése öröndetes haladást képez.

Vegyes rövid hírek.

— **A megyéből.** Nyögören tűzoltó-egyület alakult. — Osdóbnan három 15—16 éves síheder pénzhamistó bandája alakult. Egy-egy kethatosokat gyártottak, de oly kezdetlegesen, hogy nyomban rajőttek és hűvörsre tetűek őket. — F. hó 2-án hunyt el Ketheyben hivesnek 1849 óta buzó és pécás lelki pásztorja; Miltelen János 79 éves korában. Helyébe Hóbe Károly kis-nyományi segéd lelkes lett kiségtelisi működésűre idekűlde. — A sarvári jőteknység nyögylet folyó hó 22-én az ottani várkerében nyári ünnepeket rendez. — Balogh Árpádnak eddig Kis-Czelében működő szántársulata partólashány miatt az előadásokat beszűntette.

— **A lazból.** A kir. segédaltfőnökök között az utóbbi időkben élénk mozgalom indult meg helyzetű javítása és előléptetési viszonyok szabályozása tárgyában. — Budapestén a Szent-Gellérthegeyen volt esztadellat a hádtügyi kormány atengedte a fővárosnak. Ennek következtében most a város a felleparat lerombolja és helyére Pantheon épít. — Nagy-Kanizsan Wajdits József nyöndalélésének tőzetése s a padlison volt tárgyak f. hó 8-án a langok martakelkavta lettek. — A Magyar-Ovart megjelölő „Mosonymegyei Lapok” szerkesztésű Maronyi Kalman, a Nagy-Kanizsan megjelölő „Zala” ezimű politikai hetilapöt Győrfly János vette át. Utóbbinak volt szerkesztői Kanizsan júnus hó folyamán egy új lapöt indítanak meg. — Luka nyitra-megyei közönség f. hó 6-án nagy vihar dűhőngött, mely 6 sídalt muntást, kik a réten a zivatar elől egy fa alá menekűttek, agyonűlték. — Brányulakon a templomban a tűzoltó zenekar egy ünnepey alkalmával ajátosság közepette rendezette a „Gött erhalte”-t. — Magyar-Almonos (Fehermegye) m. vasárnap nagy tűz volt, mely majdnem az egész községűt hamuvá változtatta. — Budapestén meg egy teblodyat akarunk építeni. — Csekuton (Veszpremmegye) neuteg nyozek meyerai meységűben a föld alatt kulusas koszon gazdag szőretregrak akadtak. Azt híszük, hogy a szőretregrak terjedelmes, a szőv banyaszása jővedelmező lesz. — Maria Valeria királykisasszony holnap, folyó hó 16-án fog ünnepeylen lenomdani a trőörőrdőlőrd. — A fémlődös loptörőben a kiralyi tábla feloldotta a törvényesek iletelt s újabb tárgyalást rendelt el. azon meghagyással, hogy Páspőkly Józsefne is vizsgálat alá vonandó. — Sztornmegye f. hó 12-én tartott rendkívűli közgyűlésen nagy közönséggel kimondták, hogy a megye székhelye Nagy-Karolyból Sztornarra tetűessek át. — **A küllőlőrdől.** A szerb diasztrita alapítójának emlékére rendezett ünnepeysek alkalmából

a belgrádi mezőgazda-ági egyesűtlet Sabeczban sikerűlt kiállítás rendezet. — Ferenz Ferdinánd d'Este főherceg, a leendő trőörűrkűs, incognitóban Párisba utazott, onnét Angliába és Írországba megy. Hat hétig lesz uton — Prágában egy munkaszövetűt jűfogató nyöndaltványok terjesztése miatt letartóztatnak és átadtak a feonytörőrvényezőknek. — New-Yorkból jelentik, hogy Brodshav, Nobraska-állambeli várost, a forgó szék tőkeleteben szőtombolta. Hat ember meghalt, huszonné pedig megeseűlt. Az Unio nyögati államában meg nagy zivatrok voltak. A folyók kiűntűttek, a városok sokat szenvedtek s a villám sok embert sűjtött agyon. — Moszkvában ismét nagy tűvezés pusztított. Az urali bányavidekek a newászki kolok erak lakoházak, négy iskola-épűlettel, három templommal, három kőrházban és sok raktarral egyűtt leégtek. Nyegen ember veszett el, 18,000 maradt hajlék nélkül. — Párisból írják t. hó 11-éről, hogy Munkácsy Mihály festő-nűvész hazánkba a becsűtletrend kommandűréjéve nevezetett ki.

Közgazdaság.

— **Selyem- és gyapjúruhát a kocsikenőstől feltöltésitani** könnyen lehet oly módon, hogy a föltöltő palinkával megdűvesztjük s egy óráig úgy hagyjuk. Egy óra múlva bekenjük tojársárgájával s ezt újhegyűlő könnyen szőrtözöljük rajta, azután tiszta vászonnal szárazra dűzöljük.

— **Ne adjunk ezúrt a gyermekeknek!** Általában tapasztalható, hogy igen sok ezúrtos dolgot esznek a gyermekek. Van olyan kis gyermek, ki a kezében eledelen kivűl hetenként 10 krajczár ara ezúrtot is megiszik, tekintet nélkül arra, hogy a bolli édességek legnagyobb része ártalmas festékkel van festve. Ha sirni kezd a piciny, akkor mindig akad holmi ezúrtokafőle, amivel aztán a gondos mama elfoglalja a kisűke száját s a világgűtűlethe esett ártalán gyermeki kedylűt meggyasztalja. Vannak esetek, mikor ismerősrők, rokonnak által egy kis pénzbeli ajándék nyújtatik a kisűnyeknek, amaz egyszerű és bizonyos bűles belatásról tanusoköz szavak mellett: „Nesze, végy rajta ezúrtok!” Az ilyen rokoni szűt a legfontosabbban lejtűsteszitek s az atyafűsásgos négy krajczár vagy hatos ezúrtokombűk alakjában szőrtözöljük. Pedig igen sok — mernők mondani legűtűb — őrű gyermek étvágytalanságának a ezúrt az oka és sokkal helyesebb s a m. fö: egyszerűsebb lenne ezúrt helyett gyűmölcsűt adni a gyermekeknek. L-glyhegűsben, ritkán nagy épén solumen adni a gyermekeknek ezúrtok, mert az erjedűt okoz és gyomorrontást idéz elő. Másik baj a gyermekek taplakozásánál a falaukság. Kis gyermekek örűke emének, ha lehetne s a szűllő szeretet rendszeres mődot és alkalmat nyűjt nekik, hogy a kis fogcsűkük ne heverjenek használatlanul. Egy darab vajkasenyűr, kilfi, vagy egyéb ételfőle örűke vá a kezűkben, különösen a 3—4 éves gyermekeknek. Akkorak killek és pogácsak, helyes sokszor azt kell gondolnunk, hogy a dada tulajdonképpen nem a gyermeket, hanem a kilfit, a pogácsát szűltattja. Gyűkek a gyermek rendszeres idűtöl! R-gyűgű, dűlben, dűlutan, este! Ha napközben nem tűni magat telet, jobb lesz étvágya rendszeres etkezéskor s a test is jobban tel tudja dolgozni a rendszeres megszokott idűkűkben felvett laplákékat, mint ha azok szűnűt nélkül, reggellől estig csak egy kosár száma űntenek bele. H. K.

CSÁRNOK.

Az állatok életkora.

Egy jó öreg földművelőt hallottam egyszer egy érdekes mondást az állatok életkorát illetőleg. Az ősbuzsavarodott öreg éppén a baromfiknak szórt oszot az udvarra s én a kerítésen át azt kérdeztem tőle:

— Ugyan bátyám, meddig szokott elűni a kakas?

— Hát még azt se tudja az uchi? Hát ugyan mit tanulnak az iskoláiban? Bizony mégis csak a tapasztalat a tudomány, mert a mŷt én átéltém, azt tudom, amit meg az urfi tud, azt mŷstől tudja!

— Igaza van bátyám!

— Hát a kakas? Ki mŷcsodás. A legőreggebb megűl a három élet is, a kulya háromszor annyi ideig él mint a kakas, a lő meg rendszeren három kutyakort él keresztűl, az ember meg háromszor annyi ideig él mint a lő.

Ez a furesk kalkulua egy kissé elnűmitott ... E szerint a kakas 3, a kulya 9, a lő 27, az ember 81 élet élne átlag, pedig ha jól vesszűk, hát az ember középéletkora már nem felel meg a fűtebbi számnak.

Az öreg egyet sodorintott a bajuszán s aztán folytatta:

— De még tovább is van ám ... A számár háromszor annyi ideig él mint az ember, a bagoly meg háromszor annyi ideig mint a szárnár. A legtehezebben van a szárnár, a mŷlyük meg a

bagolyrak háromszoros életkorát is eléri, ha le nem puszkázta a vadász urak.

— Aztán hounnan tudja ezt bátyám?

— Hát az emberkiró, mondom, hogy tapasztaltam, a többi meg még az öregapám mondotta gyerekkoromban . . .

Az öreg oly bámulatos biztossággal mondotta ki szentenciáját, mintha azok volnaak a legmegczáfaltalant igazságot. És megkőszelítéleg azok is.

Verulam *Baco* a nagy kutató maga is foglalkozott az állatok életkorának tartásával. Érdekes, hogy ő arra a tapasztalatra jutott, hogy minden élő lény *kifejlődési idejének ötszörösét él meg*. Pedig ez nem minden állatra mondható ki. Az elefánt például 200 évét él átlagosan. De 10—12 év alatt kifejődött teljesen. A halak közül a ponty, a csuka szintén gyakran megéri 200 éves korukat s aránylag rövid idő alatt, 2—3 év alatt fejlődnek ki.

A madarak életkoráról tudunk legkevésbé. A schönbrunnai állatkertben van egy sólyom, mely b-zonyíthatólag 118 évét élt már meg. Ennek madarainak életkorát csak úgy tudhatjuk, ha kalitkában őrzik és neveljük őket. A kalitkában élő madarak 8—18 évet élnek, a kanári 12—15 évet. Ez persze a szabadban élő madarra nézve nem mérvadó . . . Mert azt ismét tudjuk, hogy a ragadozó madarak igen magas életkort érnek meg.

Érdekes az az elmélet, mely az állatok korát azok szaporodásának körülményeivel hozza kapcsolatba. Tény ugyanis az, hogy *mind gyarabban szaporodik egy állat, közepkedtóra annál kisebb*. Az oroszlán például átlag 35, a vadkan 25, a juh 15, a róka 14 évet él átlag. A gyorsan szaporodó nyúl egy évétizedig sem él s az egér hat évnél tovább nem horjda az élet terét.

Még eklatásbáb bizonyítói ennek az elméletnek a rovarok. A sáskák és a tücsökök életkora 2—3 hónapnál hosszabba nem terjed s itt van a legy, melynek rendkívüli szaporúsága mellett az életkora mindössze 10—12 óra. Vannak tudócsok, akik az ugynevezett *szobalégy* élettartamát nyolc napra teszik.

A pillangó életkorát megállapítani bizonyosan nem lehet. Az *egy napos* deli elemelőt el nem fogadható, mert ez inkább az elfogott pillangókra vonatkozik, azt azonban nem tudjuk, hogy a pillangó elfogtatása előtt meddig élt. A *cserebogár* 4—5 hétig is elégedél.

A máhék életkora nézve igen sok feljegyzésünk van. A méhkirályné három-négy nyarat is megél, a munkáméhek 6—7 hónapon keresztül gyűjti a mézet.

As alsóbőranru állatok, a hullók életkorára tudve csekély feljegyzések vannak. A teknősbékaról tudjuk, hogy él 130 évig is, sőt egy feljegyzés szerint 180 évig. De általánosságban erre nézve adatok nincsenek.

Irodalom.

— **„A földhirtokosok kőzikönyve”** című műre böcsát ki Lampel Róbert könyvkiadóhivatala megrendelés felhívást. A mű a földhirtok, földhirtokviszonyokra vonatkozó legújabb törvényeket, miniszteri rendeleteket, szokásjogot, curial és pénzügyi közigazgatási bírósági döntvényeket, Magyarország és irapdellákat fogja tartalmazni. Irta: Kassay Adólf. Igen fontosak a földhirtokviszonyok szabályozását tárgyázó, és a földhirtok érdekeit előmozdító törvények. Azok minden országban a kultúr-államok vívmányainak tényezői, most pedig azokra kell minden törvényhozásnak törekedni. Hazánkban is számotok a gazdasárra vonatkozó törvények, és ha nem is felelnek meg egészen a közváratásoknak, de némileg egyengetik a gazdaszat fejlődésének utját, szükséges tehát, hogy a földhirtokok ismerjék azokat, mert hivatásuknak csak így felelhetnek meg. Azota, hogy e műnek megjelenésére a naplajok felkötötték, s arra megrendelések is történtek, több a földhirtokra s gazdasárra vonatkozó fontosabb törvényjavaslataok adatok be az országgyűlésre, melyeknek törvénynyi vártat be kellett várti, hogy e mű kimerítő legyen. Ezen műben szerző összefoglalta a földhirtokra vonatkozó összes törvényeket, miniszteri rendeleteket, szokásjogot, curial és a pénzügyi közigazgatási döntvényeket, hogy a földhirtokosok biztos tájékozás nyerjenek, s halmoz törvényeikben azoknak felkérésére fordítandó idéjét és fápáratól megismerhessenek, miért is melegen ajánljuk az érdeklődők figyelmébe. Megrendelési ára nagy 8 ad rdt, 22 ívből álló műnek, mely körülbelül augusztus hóban fog megjelenni, csak 2 ft. Btli ára nagyobb leend. A megrendelések postaltalványon alolirt könyvkerekedésbe, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. alá küldendő, mert az utánevét melletti küldés sok költségre kerd. Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkerekedés könyvkiadóhivatala.

A legkellemeőbb szókatokozató egy 70 lap s ezt eszély 6 ftrét megszerezheti minden eskalm, ha megrendeli a „Képes Casádi Lapok” című seprördalmi és ismeretterjesztő lapot, mely nyemcsak hasznosnak mlmlatód, értelem-, erzelem- és társnemesítő olvasmányokat nyujt olvasóinak, hanem „Nő a házban” című mllekkeltével hü taunacsdócsa a család minden tagjának s gyönyörű, csak kiváló művészekelőt erelő képvélel a szép érteket is fejleszt. Hogy magasztos czelájának a „Képes Casádi Lapok” mennyire megfelel: azt legjobban bizonyítja ama közkedveltség, amelyben részesül, s előfizetőinek évről-évre szaporodó száma. — A „Képes Casádi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, Nagy-korona utca 20. sz.) melyhez az előzetések legczelsezürbben postaltalványon intézendők, kívánatla ingyen és

bérlenteve szolgal mutatóványzámmal. — A legújabb szám a következő változatos tartalommal jllent meg: Böles Náhán, elvezetés Lauka Guszavtót. — Házür és bérlő, humorcsk, nemből: Szendrői. — Műszamhoz, költemény Gáspár Imreótől. — A nagy érlele, ebelséles folytatása és vége. Yrtyó Gyulától. — Értelme, vagy hála? Kémény Páry Istvántól. — A sorstólizott czél, raheny az életből, folytatás, Palota Állól. — Babonasz a szaloban, K. Beniczky Imrától. — Mindenféle: A het tükre, csevegés Meiszlétől. — Képeinkhez, Irodalom, Művészet, Hymen. — Képzelm: A nyaraló kertjében, Szerelmi történet. A karvay és az erdei szalokna. — Regény-melléklet: A váloperke háza (Surrenden Court), Irta: Quida, Angolból fordította: Kalnai G. M. (118—128. oldal.)

— **A közmondásokról.** Akik e lapok irodalmi részeit figyelemmel kísérik, azok előtt valószínűleg már fölirtat az a sok ismeretes, mely Sirisaka Andor pécsi tanítónak munkiról szól. Azelőtt „A babonáról” szóló népkönyvével vonta magára a figyelmet, később az „Anyósok könyve” című műzése munkájával fejfirtéttá tette a szegény anyósokot. Legújában pedig oly megszámlálhatatlan irodalmi munkával állt elő, melyhez hasonló a hatvanas évcs eleje óta nem látott napvilágot. A munka címe: „A magyar Közmondások Könyve.” Tartalma: Előszó, Tanulmány a közmondásokról. Szeverényi, Ballagi, Erdélyi s mások után. Bevezetés. A közmondás fogalma, eredete és fejlődése, különböző elnevezései, haszna, kiterjedése, módja és módora; jelviség (szimbolizmus) a közmondásokban. Nyelviség, elnevezések a közmondásokban. Irodalom, eljáratok. A közmondások betűrendben s betűrendi szemelvények. Könyvneve szerkesztésre vonatkozólag maga a szerző így ír: „Sok közmondás-féle könyvet lapoztam már végig s nem egyet tanulmányoztam is. De szeríntem a közmondás-gyűjtők eddig nem tudták oly rendszerbe foglalni gyűjtésüket, mely a közmondás kereső olvasót könnyen vába igazítsa. Az egyik pl. minden név és összeffezés néklirtózi a közmondásokat. Ilyen költések Pál, Kis-Viczay Péter s még mások könyve. A másik szakaszkokba osztja, mint Dugonics, de oly különös alcímekkel, hogy ember legyen a talpán, ki egy általa ismert közmondást Dugonicsnál föl tud keresni. A harmadik hirtórendes alapszó szerint halad, mint Ballagi és Erdélyi. A negyedik ábocze rendben csoportosítja a közmondásokat a mondat első szava szerint, mint Pelkő” Sirisaka is ezt a módot tartotta leghelyesebbnek, azzal a kürtözéssel, hogy nem unatja az olvasót, oly hibába vába, hosszas s unalmas magyarázatokkal. Itt-ott is meggyaráz ugyan, sőt némely helyen alkalmas anekdotákat is beleszótél munkájába, de mindezek csinsján bánt el, czélja lévén az oktatva mlmlattatás és mlmlattatva oktatás. Könyvneve terjedelmé oly bő s tartalma oly tanulságos és vonzó, hogy valoban nem sokaljárja a könyv 2 ftrnyi ártát mindazok, kik a komoly s felelősséges magyar irodalmi termékekét magyar hazatitkozók módján pártolni és terjeszténi szokták. Különösen a tisztécsk, tanítók, nép-, ifjúsági- s egyesületi (kaszínók) könyvtárak pártfogására számít és hiszitek, hogy szerző e reményében nem is fog csalódni. Iról kötelestegset vólunk teljesténi, a midőn Sirisaka Andor pécsi tanítónak a „Magyar Közmondások Könyve” című munkájának elölízetése, olvasása s minden barátjának szíves figyelmébe és pártfogásába ajánljuk. Postaltalványon való megrendelésnél elegendő föl czímezés: SIRISAKA A. Andor, P. c. c.

— **A „Kis Művészt”** Hoós János deval képezési zematáról által ének- és zongorára szerkesztett ifjúsági zenefolyóirát 2-ik füzeté beküldett. Mint az első füzet megjelenecekor, úgy most is a legmelegebben ajánljuk olvasóinknak e hezagot pótló vállalatot, mely arra törekszik, hogy a zongoristá tanuló ifjúságnak szorakozást nyújtson a mellett a sok száraz gyakorlat mellett, a melyeknek folytonos játékszára által a legelőbb zongora-tanuló már idejekorán kiöli a gyermek lelkeből a zenére való hajlamot. Czélja a magyar zene könnyű modorban való megismertetése, értelmi fejlettségükhöz mért versekre írott dallamok által, melynek fogya nagyon alkalmas az ifju szívbén idejekorán felkelténi a hazafias érzést, valamint a nemzeti irodalmunk és dalköltészettünk iránt való szeretetet. — A „Kis Művészt” minikent nemből ifjúságot, de söt a felnötéket is várjuk szorakoztatni dalszövegével és a felkötéssel. Különb érdekes a füzetben a következő című dal: *Hogyan fozte meg Szilbát az eleven rólot?* melyben a szöveg szerzője Hetyey Gábor egy valósalag megtörtént esetet ír le versében; a zenét hozza Hoós János szerkesztő írta. E dalnak új szövege, mint dallama nemcsak az ifjúságnak, hanem a felnötékeknek is megfogya nyerni tetszést. Elölízhetheti a folyóiratra füveté 2 frtjal a „Kis Művészt” szerkesztőségénél Déván. (Hunyadygye).

H u m o r .

— **Párbeszéd** két községbíró között. A. Képzölje csak, gazd' uram, ami községünk hogyan halad. Legközelebb még posthivatallal is f-el tért ruházva. Ö öknél ugy-ö bár, ilyen még nincsen? — B. Micsoda? De bizony van ám! Sőt nő a haladást illeti, mi előbbre vagyunk önökkel, mert a miunkben már sikasztottak is!

Nyiltér.*
Utóhangok a radeini fürdő megnyitásárahoz.

Tekintetes Szerkesztő U!
Sziveskedjék, kérem, a következő soroknak becses lapjában bírt engódní.
Vendégül-kertünk megnyitása napján két látogató meggradata az alkalmat, hogy régibb személyes viszállyaikat a fánzteremben és az öszszegyűlt számos vendég láttára durva módon egymás között rendezze.

A vendégülr öy kötlésöszög lett v lna úgy-n a perlek-dést gyorsan észrevenni s a túlvélírt kedélyeket még jókor csillapítani, még mlmlélti civódások szegyenletén szilbjára fajult volna, de ez — a vendégülr épen az épület egyik tároláhöz eső részében vendégülr lévén elfoglalta — nem történehetvén meg, a két ur személyes sértögöcsői általdóns fölüháborodásra adott alkalmat a szórakoztatás czéljából vagy átlílére ide gyűlt számos vendégnek, mlmlélt is t. t. vendégünre való tekintéssel.

* Az e bovat alatt köztöltétek nem vállalt el felelősséget a Szerk.

teböl a békét magyannak kellett helyreállítatni, a mi csak nagygyehez és erőszakos elvtölíttatással való vényegetés után sikerült.

Ez a tényállás.

Összinte sajnálközámra hallom most, hogy az ottani becses körökben ama hírt kezdik terjeszténi mintha süköcsög parancsolta közb-lépesem eseten általában az itten időzött magyar vendégek ellen irányult volna. Már pedig régi számos ismerősöm igen jól tudják, hogy ilyenai eszemu ágában sohasem volt, de nem is lehet.

Mint a gyógyhely igazgatója nem tartózik teendőm köze, hogy ad hoc mlmlt bekebrő elégtételt szerzések a provecált felnek és hogy a tényállást kiditésem; hanem igenis az, hogy a köztöltéket fenntartásam és házam becselítél tölem telítölíg védjem, fenmaradva akár egyik, akár a másik felek jogá, más után keresni magúnak elégtételt, ha igazán sérve érzi magát.

Nem méltányos eljárás tehát az, ha az érdekeltek egyike, de a magyar részről jól-velüt vendégségre nagyobbörése a fürdő-intézet vezetőségét (és pláne magát a vendégülst is, ki derek hazaküla. Szerk.) okolja, söt még magyarellessé szándékkal valdója, csakis azért, mert a civálkó felék egyike vélítelenségből magyar ember volt.

Magától érteődik, hogy minden vendéget, akár milyen nemzetiségű vagy akarmlly ország-ból való legyen is az, egyarant szívesen látunk itten, ha tisztességesen viselt magát — ezt pedig elvárhatni minden intelligens embertől.

Radein, 1890. június 8-án.

A tekintetes szerkesztő urnak öszinte tisztelölje:

Henn Román,

mlmlt a radeini fürdő-intézet igazgatója és részese.

A nap és éj hossza. Piaci-árak.

Jun.	A nap		A hold	
	kel	nyug-szik	kel	nyug-szik
15.	4. 2	7.59	2.59	6.10
16.	4. 2	7.59	3.19	6.17
17.	4. 1	8. 0	3.56	7.16
18.	4. 1	8. 0	4.39	8.19
19.	4. 1	8. 0	5.29	9.55
20.	4. 2	8. 1	6.26	10.32
21.	4. 2	8. 1	7.28	11. 2

Piaci-árak.
Muraszombat, jun. 14.
Buza mm. 8. — 8.20
Róza . . . 6.70 7.80
Zab . . . 6.80 7. —
Hajdina 6.20 6.50
Köles . 4. — 4.20
Bákköny . . . —
Löhler . . . —
Kukorica, — 5.70
. . . — 5.90
Lennag . . . —
Neumann Adolf.

Vasuti menetrend.

Regedéből Szpieföldnek.		
indul reggel 4 óra 30 perczer	és odátr 6 óra 14 perc	
déltán 10	" 25	" 12 " 29 "
déltán 4	" 15	" 6 " 03 "

Szpieföldről Regedébe.		
indul reggel 7 óra 30 perczer	és ideér 9 óra 12 perc	
déltán 2	" 3	" 3 " 35 "
este 0	" 45	" 8 " 37 "

HIRDETÉSEK.

A legkedveltebb és legelterjedtebb fávárosi napilap.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laplajadonsok: **Csikási József és Rákosi Jenő.**

Elölízetési árak: Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egy negydedre 3 frt 50 kr. Félvéré 7 frt.

Még június hó folyamán

megjelentik a „Budapesti Hirlap”-ban Stanley könyve a legújabb afrikai utazásról.

A LEGSÖTÉTEBB AFRIKÁBAN

melyet az egész mlmlvél magyar közönség nagy érdeklődéssel vár. Az érdekes mlml az öszszegyösított könyvkiadásokkal (közűk a magyar jéjszótított könyvkiadás is) egyidejűleg fog megindulni.

A július elsöjével helépv új előízetők STANLEY KÖNYVENEK addig megjelent részét INGYEN kapják meg.

A „Budapesti Hirlap” az egész fürdő-évad alatt előízetőkél kívánáságra a lapot bárholv utánuk küldi még akkor is, ha a nyáron át többször változtattunk tartózkodási helyet.

Az előízetési öszszeg legczelsezürbben postaltalványon küldhető követözök esimen. 511. 3—1

Budapesti Hirlap kiadóhivatala Budapesten, kalap-utca 16. sz.